

ת"פ 47879/06/13 - מדינת ישראל נגד אלכסנדר אברמוב

בית משפט השלום בנתניה

ת"פ 47879-06-13 מדינת ישראל נ' אברמוב(עציר)
תיק חיצוני: 5053/13

בפני מאשימה נגד נאשם
כב' השופט חגי טרסי
מדינת ישראל
אלכסנדר אברמוב (עציר)
ע"י ב"כ עו"ד רועי לנג

החלטה

לפני בקשה לחילוט רכוש, בהתאם להוראות סעיפים 36 א' ו- 31 (6) לפקודת הסמים המסוכנים, [נוסח חדש], תשל"ג - 1973 (להלן: "הפקודה"). המדובר בשני כלי רכב שנתפסו במהלך החקירה שנפתחה נגד הנאשם: רכב מסוג מאזדה מ.ר. 45-010-71 (להלן: "הרכב הראשון") ורכב מסוג מאזדה מ.ר. 39-270-61 (להלן: "הרכב השני").

ביום 23.3.14 הרשעתי את הנאשם בעבירה של סחר בסם מסוכן ומאחר שהוכח שהפיק רווח כספי מעסקת הסמים הכרזתי עליו, לבקשת התביעה, "סוחר סמים". בהמשך, ביום 13.7.14, גזרתי את דינו של הנאשם והטלתי עליו, בין היתר, עונש מאסר בן 48 חודשים, מיום סיום ריצוי מאסרו הקודם. בין לבין התקיים ביום 25.5.14 דיון ראשון בסוגיית החילוט ובסופו הוחלט על עריכת דיון נוסף, אשר הוסכם כי יתקיים לאחר מתן גזר הדין. בהתאם לכך, נערך דיון נוסף בסוגיית החילוט ביום 13.7.14, ומשנשמעו כל טיעוני הצדדים, לרבות הטוענים לזכות ברכוש הנ"ל, בשלה העת ליתן החלטה בסוגיה זו.

המסגרת המשפטית בסוגיה זו ברורה וידועה, ולא מצאתי טעם להרחיב בה מעבר לדרוש. אציין בקצרה כי בהתאם להוראת סעיף 36 א' (ב) לפקודה, משהוכרז כי נאשם הנו "סוחר סמים", על בית המשפט לצוות על חילוט כל רכוש שלו "שהושג בעבירה של עסקת סמים", אלא אם מצא שלא לעשות כן מנימוקים מיוחדים שיפורטו. סעיף 31 (6) לפקודה משלים הוראה זו בכך שהוא קובע חזקה, הניתנת לסתירה, ולפיה כל רכוש של אדם כזה, של בן זוגו או של ילדיו שטרם מלאו להם 21 וכן רכוש של אדם אחר שהנאשם מימן את רכישתו, יראה כרכוש "שהושג בעבירה של עסקת סמים", אלא אם כן הוכיח הנאשם כי האמצעים להשגת הרכוש היו חוקיים. נטל סתירת החזקה מוטל אם כן על הנאשם, ועליו לעשות כן ברמה של הטיית מאזן ההסתברויות לזכותו. אפנה כעת ליישם עקרונות אלה על המקרה שבפני.

הרכב הראשון:

המדובר ברכב מסוג מאזדה 3, שנת ייצור 2011, אשר נרכש על ידי הנאשם, באמצעות הלוואה בסך ₪ 75,000 שקיבל ביום 12.6.12 מחברת פמה מימון (1992) בע"מ (להלן: "פמה"). הנאשם עצמו אישר בעדותו בעמ' 96 ש' 19-20 כי הוא הבעלים ברכב, ועל כן הוכחו התנאים הדרושים לתחולת החזקה שבסעיף 31 (6) לפקודה. ראוי לציין כי בעדותה טענה גרושתו ובת זוגו של הנאשם, הגב' מרגלית אברמוב (להלן: "מרגלית"), כי למעשה היא בעלת הרכב, אשר נרשם על שמו של הנאשם רק בשל קשייה שלה בקבלת הלוואה, אך דומה כי טענה זו אינה מעלה ואינה מורידה, שכן גם אם מדובר ברכושה של בת הזוג קמה החזקה, ועל הנאשם או הטוענים לזכות מטעמו להוכיח כי האמצעים להשגת הרכוש היו חוקיים. לפיכך, אפנה כעת לבחינת מקורות המימון הנטענים.

על פי התצהיר שהוגש מטעמה של מרגלית, ועל פי האמור בעדותה בפני, נרכש הרכב תמורת 105,000 ₪, מתוכם שולם סכום במזומן בסך 30,000 ₪, והיתרה מומנה באמצעות ההלוואה מפמה. כאן המקום לציין כי לא הוצג בפני על ידי הנאשם או מי מטעמו הסכם רכישת הרכב, והדברים נלמדים מפיה של מרגלית בלבד.

באשר למקדמה ששולמה במזומן, הוצגו מסמכים אשר מעידים על כך שביום 12.6.12, נמסר לידי ביתם של הנאשם ושל מרגלית, הגב' גילה אברמוב (להלן: "גילה") סכום של 56,000 ₪ במזומן, כפיצוי מטעם חברת הביטוח שירביט בגין גניבת רכבה (ראו המסמכים ח/3 ו-ח/4). מתצהירה של גילה עולה כי את סכום זה מסרה לאמה, מרגלית, ונעשה בו שימוש לרכישת הרכב בו עסקינן ולהחזר חובות. בהתחשב במסמכים אלה, ניתן לומר כי מרגלית עמדה בנטל המוטל עליה להצביע על המקור ששימש לתשלום המקדמה בת 30,000 השקלים. אולם, ספק אם היה בכך כדי לבסס כנדרש את הטענה כי מקור המימון באמצעים חוקיים, שכן במהלך עדותה של מרגלית התברר כי למעשה את רכישת הרכב שנגנב, ואשר הפיצוי בגינו שימש לרכישת הרכב בו עסקינן, מימנו היא והנאשם, ומקורות מימון לא הובהרו בדבריה כלל ועיקר.

באשר לתשלומי החוזר החודשיים לחברת פמה, טענה מרגלית כי תשלומים אלה בוצעו כל העת על ידה, על ידי כך שהפקידה מדי חודש סכומי כסף בחשבון הבנק של הנאשם, בו היא מיופת כוח, ואלה שימשו בין היתר לכיסוי ההלוואה הנ"ל, וכל זאת בעוד בעלה מוחזק במרבית המועדים הרלבנטיים בבית האסורים. לביסוס טענותיה אלה הציגה דפי חשבון מתוך חשבון הבנק של הנאשם, בהן מופיעות הפקדות שונות במזומן, לצד פירעון עקבי של דמי ההלוואה מפמה בהיקף של כ-1,500 ₪ לחודש. אלא שגם אם תתקבל טענותיה אלה, השאלה היא האם עלה בידה להצביע על מקור מימון חוקי לאותן הפקדות, ודומני כי התשובה לשאלה זו חייבת להיות שלילית.

מתצהירה של מרגלית, כמו גם מעדותה, עולה כי לאורך מרבית התקופה הרלבנטית עבדה היא במקום עבודה אחד, בו הרוויחה כ-4,000 ₪ מידי חודש. תלושי משכורת שצירפה לגבי מקום עבודה נוסף מתייחסים לתקופה מאוחרת, החל מיולי 2013. טענות לפיהן עבד גם הנאשם בעבודה לגיטימית במסגרייה לא בוססו כלל במסמכים, ומהודעת מרגלית ח/5 בשורות 7-9 ו-14-16 עולה בבירור כי לא מדובר כלל על התקופה הרלבנטית לעסקת הרכב. עוד נטען כי מרגלית קיבלה סיוע כספי מבתה גילה, אך גם טענה זו נטענה בעלמא ואינה מגובה אפילו בתצהירה של גילה. נותרה, אם כן, הכנסה חוקית מבוססת בסך של כ-4,000 ₪ בלבד, כשמנגד קיימות בבירור הוצאות גבוהות בהרבה.

כך למשל, מעדותה של מרגלית עולה כי שכר הדירה בגין דירתם המשותפת ברח' ז'בוטינסקי בנתניה עמד על 3,700 ₪. עוד טענה מרגלית בהודעתה ח/5 כי מעבר לשכר הדירה שילמה גם את כל הוצאות הבית דוגמת ארנונה, גז חשמל ומים. אין כל ספק כי הוצאות אלה מצטברות לסכום העולה בהרבה על ההכנסה החוקית המוכחת, וזאת עוד בטרם שוקללו כלל עלויות המחיייה השוטפות הנוספות, עבור מזון למשל. ראוי גם להזכיר כי לאורך התקופה הרלבנטית אף שולמו במקביל על ידי הנאשם או מי מטעמו החזרי ההלוואה עבור הרכב השני, כפי שיפורט מייד, כך שמקורות המימון להחזרי ההלוואות הללו נותרו עלומים, ובוודאי שלא ניתן לומר כי הנאשם או מרגלית עמדו ברף ההוכחה הנדרש לסתירת החזקה, וזאת אפילו תילקח בחשבון העובדה כי בשלב מסוים החלה מרגלית לעבוד במשרה נוספת והכנסתה עלתה בהתאם.

לאור כל האמור לעיל, ומשלא מצאתי כי מתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות להימנע מחילוט הרכוש, אני מורה על חילוט הרכב הראשון, מאזדה 3 מ.ר. 45-010-71. על המחזיקה ברכב, הגב' מרגלית אברמוב, להפקידו לאלתר בידי המשטרה. לאחר תפיסת הרכב, ובהתאם להסכמה שגובשה בין המאשימה לחברת פמה, יועבר הרכב לידי פמה לצורך מכירתו. דמי המכירה ישמשו תחילה לכיסוי הוצאות המכירה והחוב שנוטר לחברת פמה בגין הסכם ההלוואה עם הנאשם, והיתרה תופקד על ידי פמה בקופת בית המשפט ותחולט לאוצר המדינה.

הרכב השני:

המדובר ברכב מסוג מאזדה 3, שנת ייצור 2007, הרשום על שמו של קרוב משפחה רחוק של הנאשם בשם גרגורי יאשייב (להלן: "יאשייב"), אשר טוען לזכות ברכב הנ"ל. מתצהירו של יאשייב, כמו גם מהודעתו במשטרה ח/2, עולה כי בתחילת שנת 2011 פגש בנאשם, אשר ביקש ממנו סיוע ברכישת רכב. הנאשם מסר לו כי אין ברשותו כרטיס אשראי, הדרוש לשם רכישת רכב בתשלומים, וביקש לעשות שימוש בכרטיס האשראי של יאשייב לרכישת הרכב, לרשום את הרכב בינתיים על שמו של יאשייב ולהשיב ליאשייב אחת לחודש את התשלום החודשי עבור הרכב. יאשייב הסכים ובהתאם לכך נרכש הרכב ביום 21.4.11, באמצעות כרטיס האשראי של יאשייב, אשר שימש לנטילת הלוואה בסך 45,000 ₪ מחברת "מימון ישיר בע"מ", אשר אמורה הייתה להיות מוחזרת ב-36 תשלומים בני 1,400 ₪ לחודש לערך.

יאשייב אינו חולק על כך שעד לחודש אוקטובר 2012, כלומר במשך כמחצית מתקופת תחולתו של חוזה ההלוואה, עמד הנאשם בהתחייבותו והפקיד לחשבונו מדי חודש את סכום החזר החודשי. אין אף חולק כי במהלך כל התקופה הנ"ל היה הרכב ברשותו של הנאשם, אשר עשה בו שימוש כרצונו, מבלי שליאשייב הייתה כל נגיעה ברכב. בהמשך, החל מחודש אוקטובר 2012, חדל הנאשם, אשר הוחזק באותה עת במעצר, מתשלום החזרי ההלוואה, ויאשייב הוא ששילם את יתרת החוב לחברת מימון ישיר, בסך של 26,663 ₪, וכן את הוצאות השמשת הרכב כמפורט במסמך ח/1, ובינואר 2014 קיבל לידיו את הרכב, שהוחזק עד אז בידי המשטרה, והוא נמצא כיום בחזקתו.

יאשייב העיד בפני והותיר רושם אמין, של מי שהתגייס בתום לב לסייע לבן משפחה רחוק, מבלי שהיה מודע לכך שהרכב ישמש את הנאשם לביצוע עסקאות סמים. יחד עם זאת, עולה בבירור מגרסתו של יאשייב עצמו כי מדובר היה ברכב שנרכש עבור הנאשם, היה בבעלות הנאשם ובהחזקתו ואף מומן, עד אוקטובר 2012, על ידי הנאשם, מבלי שהוצג כל

מקור חוקי לאותו מימון. גם אם כיום ראוי לראות את הרכב כנתון בבעלותו של יאשייב, הרי שהנאשם הוא שמימן כמחצית מעלות רכישת הרכב. גם הוראות סעיף 36 ג' לפקודה, אליהן הפנה בא כוחו המלומד של יאשייב, אינן מסייעות לו, שכן בעת ביצוע העבירה לא החזיק יאשייב בזכות קניינית כלשהי ברכב, וככל שרכש זכות כזו מאוחר יותר, כשהחליט לפדות את הרכב מידי המשטרה ולפרוע את ההלוואה, היה הוא מודע היטב לכך שהרכב היה מעורב בביצוע העבירה ועל כן נתפס והוחזק בידי המשטרה.

בדבריו בעמ' 93 לפרוטוקול הבהיר ב"כ המאשימה כי המדינה אינה מבקשת להתעשר על חשבון הטוען לזכות, ועל כן מבקשת היא לחלט חלק משווי הרכב, באופן שישקף את ההחזרים ששולמו ליאשייב על ידי הנאשם עד לחודש אוקטובר 2012. ב"כ המאשימה אף הזכיר כי בנוגע לרכב זה קמה עילת חילוט נוספת מכוח סעיף 36 א' (א) לפקודה, הנובעת מכך שנעשה בו שימוש לביצוע עבירת הסחר בסמים, כמפורט בהכרעת הדין.

חילוט הרכב כולו, אפשרי על כן על פי הוראות החוק, ועם זאת נראה כי בנסיבות העניין יפגע חילוט מלא מעין זה יתר על המידה בזכויותיו של יאשייב, אשר לא חטא בדבר, ואשר נשא בעלויות של כמחצית מערך הרכב. מנגד, אין כל סיבה להימנע מחילוט סכומי הכסף שהשקיע הנאשם במימון רכישת הרכב, אשר בהעדר כל מקור חוקי להשגתם, חזקה שמקורם בעסקאות סמים. לפיכך, מוצדקת עמדת התביעה, אשר במידת מה אף עושה חסד עם יאשייב, לחילוט חלקי של שווי הרכב.

לפיכך, אני מורה גם על חילוט הרכב השני, רכב מסוג מאזדה 3 מ.ר. 39-270-61. עוד אני מורה כי לאחר תפיסתו יימכר הרכב לכל המרבה במחיר ומחצית משווי המכירה תחולט, בעוד המחצית השנייה תועבר לידי של מר יאשייב. לחלופין, על מנת לצמצם היקף הפגיעה ביאשייב ולחסוך בהוצאות החילוט והמכירה, ניתנת בזאת בידי יאשייב ארכה בת 10 ימים, במהלכה יוכל להפקיד בקופת בית המשפט סכום נוסף של 11,000 ₪, מעבר ל-4,000 השקלים שכבר הפקיד כנגד קבלת הרכב. ככל שימצא לנכון לעשות כן יחולט סכום ההפקדה הכולל בסך 15,000 ₪ והרכב יוותר בידי של יאשייב. ככל שיבחר שלא לעשות כן, על יאשייב למסור את הרכב בתוך אותם 10 ימים לידי המשטרה, ובהתאם לכך תוחזר לו ההפקדה בסך 4,000 ₪ שהפקיד בעבר.

המזכירות תעביר העתק ההחלטה לבאי כוח הצדדים, לרבות ב"כ הטוענים לזכות עורכי הדין ניקולאי סניטקו וגיא פן.

ניתנה היום, ב' אלול תשע"ד, 28 אוגוסט 2014, בהעדר הצדדים.